

Böröndi Gábor[✧]

Az Adaptive Hussars 2025

A Magyar Honvédség összkormányzati és nemzetközi keretek között végrehajtott országvédelmi gyakorlata

DOI 10.17047/HADTUD.2026.36.2.124

Az európai biztonsági környezet gyökeres átalakulása, különösen az orosz–ukrán konfliktus 2022-es fegyveres eszkalációja nyomán a NATO tagállamai – köztük Magyarország – kénytelenek újraértékelni védelmi képességeiket és felkészültségüket. Ebben a kontextusban a Magyar Honvédség 2025 februárja és októbere között végrehajtotta az Adaptive Hussars 2025 (ADHU 25) országvédelmi gyakorlatot, amely a rendszerváltás óta a legnagyobb méretű és legösszetettebb nemzeti védelmi gyakorlat volt Magyarországon. A mintegy 22 000 fő részvételével, nyolchónapos időtartamban zajló gyakorlat tényleges összkormányzati jelleggel, a minisztériumok, az államigazgatás és több NATO-parancsnokság bevonásával valósult meg. A tanulmány áttekinti a gyakorlat stratégiai kontextusát, előzményeit, célkitűzéseit – köztük az Ország Fegyveres Védelmi Tervének végrehajthatósági ellenőrzését, az új szervezeti struktúra és műveleti vezetési rendszer tesztelését, valamint a Zrínyi Haderőfejlesztési Program keretében beszerzett modern haditechnikai eszközök összhaderőnemi integrálását. A gyakorlat bemutatásán túl a cikk összefoglalja a gyakorlat legfontosabb nyilvános megállapításait, a szervezeti, szabályozási és szemléletbeli fejlesztési szükségleteket.

KULCSSZAVAK: országvédelem, összkormányzati megközelítés, haderőfejlesztés

Adaptive Hussars 2025

A National Defence Exercise Carried out by the Hungarian Defence Forces within a Government-Wide and International Framework

The fundamental transformation of the European security environment, particularly following the military escalation of the Russian–Ukrainian conflict in 2022, has compelled NATO member states – including Hungary – to reassess their defence capabilities and readiness. In this context, the Hungarian Defence Forces conducted country defence exercise Adaptive Hussars 2025 (ADHU 25) between February and October 2025, which has been the largest and most complex national defence exercise in Hungary since the regime change. The

✧ A Honvéd Vezérkar korábbi főnöke, vezérezredes – General, previous Chief of Defence, Hungarian Defence Forces; e-mail: borondi.gabor@hm.gov.hu; <https://orcid.org/0009-0009-7948-6130>

exercise, involving approximately 22,000 personnel over an eight-month-long period, was carried out with a genuine whole-of-government approach, with the involvement of ministries, the state administration, and several NATO headquarters. This study reviews the strategic context, antecedents, and objectives of the exercise – including the verification of the implementability of the Defence Plan of the Country, the testing of the new organisational structure and operational command and control system, as well as the joint force integration of modern military equipment acquired in the framework of the Zrínyi Defence and Military Development Programme. Apart from presenting the exercise itself, the article summarises its key public findings, as well as the organisational, regulatory, and attitudinal development needs identified.

KEYWORDS: country defence, whole-of-government approach, defence development

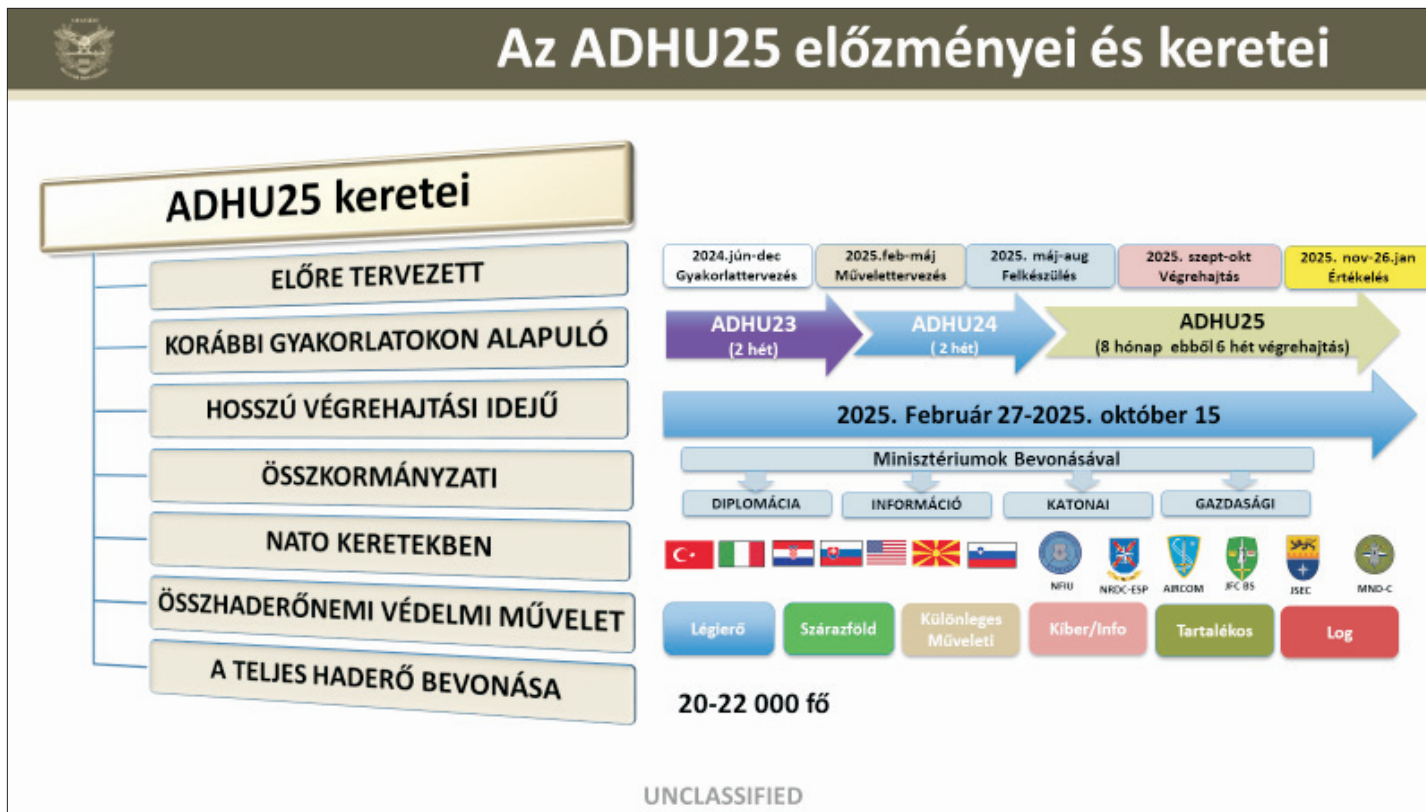
Bevezetés

Az európai biztonsági környezet az elmúlt évtizedben gyökeresen megváltozott. Az orosz–ukrán konfliktus 2022. februári fegyveres eskalációja, a hibrid fenyegetések térnyerése, a kiberhadviselés fokozódása és az energetikai ellátási kockázatok mind arra kényszerítették szűkebb értelemben a régió, tágabb értelemben a Szövetségek (NATO és az EU) tagállamait, hogy újragondolják védelmi képességeiket és felkészültségüket. Ebben a kontextusban a Magyar Honvédség 2025. február 27. és október 15. között végrehajtotta az Adaptive Hussars 2025 (a továbbiakban ADHU 25) országvédelmi gyakorlatot, amely a rendszerváltás óta a legnagyobb méretű, legösszetettebb nemzeti védelmi gyakorlat volt Magyarországon.

A gyakorlat különlegességét több tényező is alátámasztja. Ez volt az első olyan hosszú lefolyású gyakorlat, amely a valósághoz közelítő tervezési, felkészülési és végrehajtási idővel rendelkezett – nyolc hónap egybefüggő tevékenység eddig még nem került gyakoroltatás céljából végrehajtásra. A gyakorlat tényleges összkormányzati jelleggel, a minisztériumok és az államigazgatási apparátus széleskörű bevonásával zajlott. Ellenőrzésre került a Magyar Honvédség új szervezeti struktúrája, az elmúlt évtized haderőfejlesztési programja (Zrínyi HHP) keretében beszerzett modern haditechnikai eszközök alkalmazhatósága, az új kiképzési és felkészítési rendszer, valamint a nemzeti védelmi terv NATO és szomszédos országok védelmi terveivel való harmonizációja. Ugyancsak tesztelve lett a műveleti vezetési rendszer, (valamennyi szintje) a Magyar Honvédség önkéntes tartalékos rendszere, és a helyőrségtámogató koncepció működőképessége is. Szintén egyedi jelleggel a Nemzeti Közzolgálati Egyetem hallgatóinak és oktatóinak részleges integrációjára is sor került.

Az ADHU 25 tehát nem csupán egy szokványos katonai gyakorlat volt, hanem az ország védelmi képességeinek átfogó erőpróbája, amely komplexitása miatt szövetséges szinten is komoly érdeklődést és elismerést kapott.

Jelen tanulmány célja, hogy áttekintse az ADHU 25 gyakorlat kereteit – előzményeit, célkitűzéseit, végrehajtásának főbb elemeit –, valamint a levont tapasztalatokat és azok hatását a Magyar Honvédség jövőbeli képességfejlesztési irányaira.

1. A biztonsági környezet és a gyakorlat stratégiai kontextusa

A komplex globális és regionális biztonsági környezetben a Magyar Honvédség ketős kihívással szembesül. Egyfelől meg kell felelnie a NATO kollektív védelmi kötelezettségeiből fakadó elvárásoknak, beleértve a megnövelt készenléti követelményeket és a regionális védelmi tervek végrehajtásához szükséges képességek biztosítását összhaderőnemi szinten. Másfelől a nemzeti védelmi tervezés keretében biztosítania kell Magyarország fegyveres védelmének tervszerű előkészítését és végrehajthatóságát az ország szuverenitásának biztosítása érdekében. Egy terv lehet megvalósítható és elfogadható, de mégis végrehajthatatlan, ha nem áll összhangban a nemzeti erőforrásokkal, valamint politikai célokkal. Az ADHU 25 gyakorlat ezt a komplexitást volt hivatott leképezni, amikor a katonai műveleteket összkormányzati keretbe helyezte, tevőlegesen bevonva a diplomáciai, információs, gazdasági és rendvédelmi szektorok képviselőit is.

2. A gyakorlatsorozat előzményei

Az ADHU gyakorlatsorozat nem előzmények nélküli. A Magyar Honvédség 2023-ban indította el az első ilyen nevű gyakorlatot (ADHU 23), amely kéthetes időtartamban, összkormányzati szereplők korlátozott spektrumú bevonásával részlegesen tesztelte a politikai, gazdasági, társadalmi szereplők honvédelmi érintettségű támogatási feladatait és a haderő meglévő képességeit, összefegyvernemi keretekbe való integrációval, harcászati fókusszal. A 2023-as gyakorlat tapasztalatainak elemzése és feldolgozása igazolta a harcászati szint stabil működését, és feltárta a stratégiai szintű (politikai-katonai) eljárásrendek harmonizálásának és gyakorlásának szükségességét, amivel megalapozta a sorozat következő lépéseit.

2024-ben az ADHU 24 keretében tovább emelkedett a gyakorlat ambíciószintje, és egyre komplexebb összkormányzati érintettségű forgatókönyvekkel dolgoztak a tervezők. Ezek a korábbi gyakorlatok mintegy felfutási fázisként szolgáltak, amelyek során a haderő –együttműködve a kormányzati szereplőkkel – fokozatosan sajátította el a komplex műveletek tervezéséhez és végrehajtásához szükséges eljárásokat, ezzel horizontálisan és vertikálisan megszilárdítva a műveleti vezetési rendszerét, amivel a hadműveleti szintre lépés következő feltételrendszerét alapozta meg.

Az ADHU 25 tehát a sorozat harmadik, ugyanakkor minőségileg teljesen új szintet képviselő eleme volt. Míg a korábbi gyakorlatok elsősorban a katonai feladatokra fókuszáltak, az ADHU 25 átlépte ezt a határt: a közigazgatás, a nemzetgazdaság és a Szövetség széles spektrumú bevonásával zajlott. A pontosított Műveleti Vezetési Rendszer és a kialakított MH szervezeti struktúra teljes spektrumú gyakoroltatása során bebizonyosodott, hogy a haderő határozottan előrelépett a hadműveleti szintre, és ott stabilan, operatíván és adaptíván képes működni.

2. sz. ábra.

Biztonságpolitikai trendek

(Forrás: Honvéd Vezérkar)

2.1. A gyakorlat tervezése és felkészülése

Az ADHU 25 tervezési folyamata 2024 júniusában kezdődött és 2024 decemberéig tartott. A tervezők egy fiktív, de a valós biztonsági környezethez szorosan illeszkedő NATO-alapú forgatókönyvet dolgoztak ki, amely a jelenlegi biztonsági környezetből kiindulva egy kelet felől érkező, a Szövetséges országokat veszélyeztető fenyegetést szimulált.

A művelettervezési szakasz 2025 februárjától májusig zajlott. Ebben a fázisban készültek el a konkrét műveleti tervek, parancsok és intézkedések. A tervezés a NATO eljárásrend követelményei alapján történt, ami biztosította a nemzeti és szövetségi tervek harmonizációját.

A felkészülési szakasz 2025. május 1. és szeptember 1. között zajlott, amelynek során a katonai szervezetek végrehajtották a meghatározott kiképzéseket, összeko-vácsolási gyakorlatokat és logisztikai előkészítéseket.

A végrehajtás 2025. szeptember 1-jén indult és október közepéig tartott, összesen hat hetet ölelve fel. Ezen belül kerültek végrehajtásra a nagyláthatóságú gyakorlatok nemzeti és nemzetközi szinten. A gyakorlat lezárását követően 2025 novemberétől 2026 januárjáig tartott az értékelési fázis, amely eredményeképpen egy több mint 100 oldalas tapasztalatfeldolgozási dokumentum született.

2.2. A gyakorlat célkitűzései

Az ADHU 25 hét fő célkitűzést fogalmazott meg, amelyek együttesen a nemzeti védelmi rendszer teljeskörű tesztelését célozták meg:

Az Ország Fegyveres Védelmi Tervének végrehajthatósági ellenőrzése, amely magában foglalta a katonai, közigazgatási és nemzetgazdasági feladatok ellenőrzését nemzeti és nemzetközi kontextusban egyaránt.

A Magyar Honvédség új szervezeti struktúrájának és műveleti vezetés-irányítási rendszerének gyakoroltatása, a kezdeti műveleti képesség elérése.

A nemzeti és szövetséges műveleti tervezési követelmények harmonizációja.

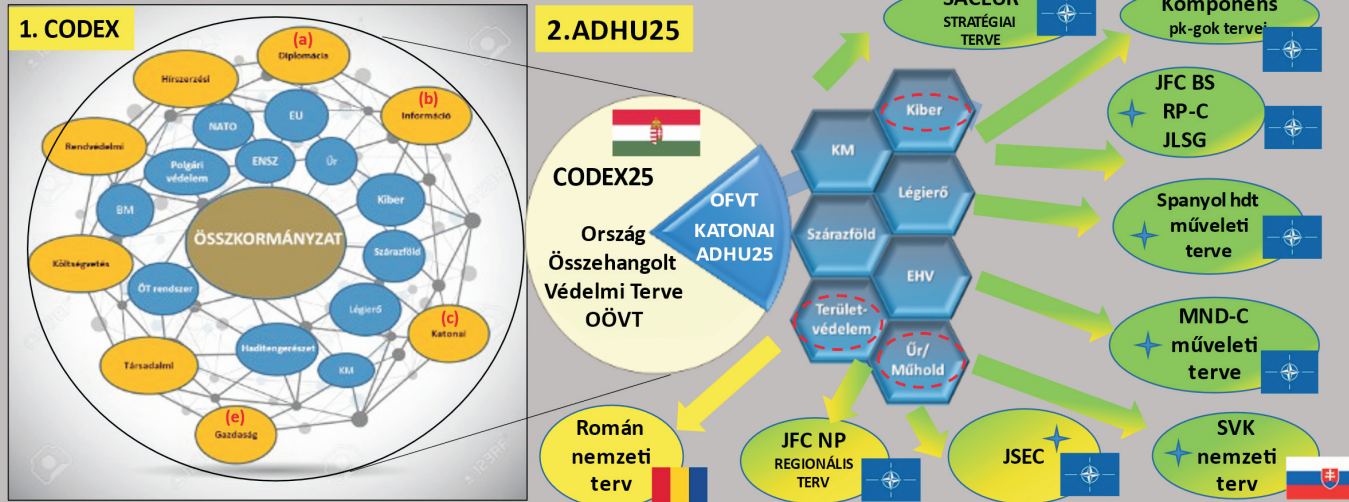
Nagyláthatóságú katonai mozgások és gyakorlatok végrehajtása, beleértve a kombinált harcászati feladatokat: vízi átkeléseket, összefegyvernemi éleslövészeteket és csoportos ejtőernyős ugrásokat.

Nagylétszámú tartalékos behívás és felkészítés, beleértve a behívási folyamatok ellenőrzését és a modern haditechnikai eszközökön történő szakfelkészítést.

A meglévő eljárásrendi hiányosságok beazonosítása és javítása összkormányzati szinten.

A haderő képességfejlesztési eredményeinek ellenőrzése, a további fejlesztési irányok és korrekciók meghatározása — nem csak technikai, hanem kiképzési és doktrínális szempontból is.

AZ ADHU25 KERETEI ÉS CÉLKITŰZÉSEI

Az ADHU 25 gyakorlatcélkitűzései

1. Az ország összehangolt védelmi terve rendszerének, a hozzá kapcsolódó nemzeti védelmi tervek összkormányzati feladatrendszerének összehangolása, a művelet-vezetési rendszer (nemzeti és katonai) összehangolása a CODEX 25 keretében
2. Az MH új szervezeti struktúrájának és a Műveleti Vezetési Rendszer tesztelése
3. A nemzeti feladatrendszer harmonizálása a NATO tervekkel és a bevonásra tervezett szomszédos országokkal (Szlovákia, Horvátország).

4. Nagyláthatóságú harcászati gyakorlatok végrehajtása (nemzeti és nemzetközi) új képességek éles rendszertesztje, képességek demonstrálása
5. Nagylétszámú tartalékos behívás és felkészítés
6. A meglévő eljárásrendekesztelése, hiányosságok feltárása
7. A Haderő képességfejlesztési eredményeinek rendszertesztje

3. sz. ábra.

A gyakorlat célkitűzései

(Forrás: Honvéd Vezérkar)

3. Végrehajtás

3.1. Résztevők és alkalmazott erők

Az ADHU 25 gyakorlaton összesen mintegy 22 000 fő vett részt, ami önmagában is történelmi léptékű a Magyar Honvédség szempontjából. A létszám jelentős hányadát a tartalékos állomány képezte – a bevonulási hajlandóság az ADHU 23 gyakorlat-hoz képest négyszeres volt, ami erőteljes társadalmi támogatottságot és az elhivatottság növekedését jelzi.

A gyakorlat a Magyar Honvédség teljes képességspektrumát mozgósította. Szárazföldi erők, légierő, különleges műveleti erők, kiber-, információs és űrműveleti képességek, logisztikai képességek, valamint területvédelmi tartalékos szervezetek egyaránt bevonásra kerültek. A Zrínyi Haderőfejlesztési Program keretében beszerzett legmodernebb haditechnikai eszközök – a Lynx és GIDRÁN gyalogsági harcjárművek, a Leopard 2A7HU harckocsik, a PzH 2000 önjáró tarackok, a H145 és H225 helikopterek, a KC-390 rámpás szállító repülőgép, valamint a SOC-R hajó – alegységkötelékben, összhaderőnemi integrálással kerültek hatékonysági rendszerteszt alá. Kiemelt szerepet kaptak a drónok, és tesztelésre került a huszár alakulatok alkalmazhatósága is.

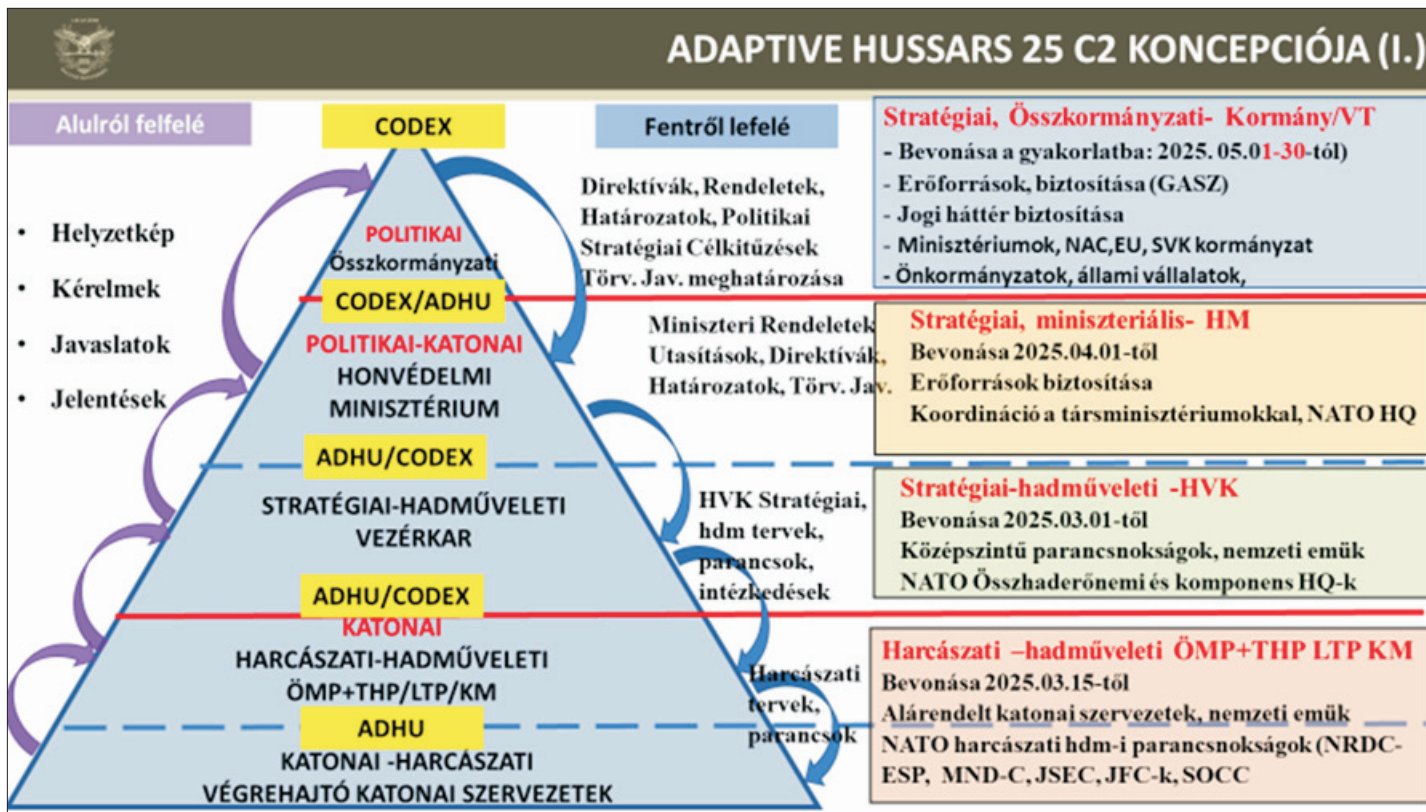
Nemzetközi szinten több NATO-parancsnokság és szövetséges nemzet vett részt a gyakorlatban. A NATO Force Integration Unit Hungary (NFIU), a Joint Force Command Brunssum (JFC-BS), az Allied Air Command (AIRCOM), a Headquarters Multinational Division – Centre (HQ MND-C), a NATO Rapid Deployable Corps – Spain (NRDC-ESP) és a Joint Support and Enabling Command (JSEC) egyaránt képviseltette magát. A szövetséges nemzetek közül horvát, olasz és török alegységek is részt vettek, ami lehetővé tette a többnemzeti együttműködés és a közös vezetési eljárások tesztelését.

3.2. Vezetés-irányítás és műveleti döntési ciklusok

Az ADHU 25 egyik legfontosabb újítása és egyben egyik legnagyobb kihívása a többszintű, összkormányzati vezetés-irányítási rendszer működtetése volt. A gyakorlat vezetési struktúrája négy szintet ölelt fel, amelyek eltérő időpontokban kapcsolódtak be a tevékenységbe.

A legfelső szintet a stratégiai, összkormányzati szint jelentette, amelyet a Honvédelmi Minisztérium, a Védelmi Tanács és a Kormány képviselt. Ez a szint határozta meg a politikai célkitűzéseket, biztosította az erőforrásokat és a jogi háttérrel, koordinálva a minisztériumokkal, az önkormányzatokkal és az állami vállalatokkal. A második szintet a stratégiai-katonai (Honvéd Vezérkar), a harmadikat a hadműveleti (középszintű parancsnokságok), a negyediket pedig a harcászati (végrehajtási) szint képviselte.

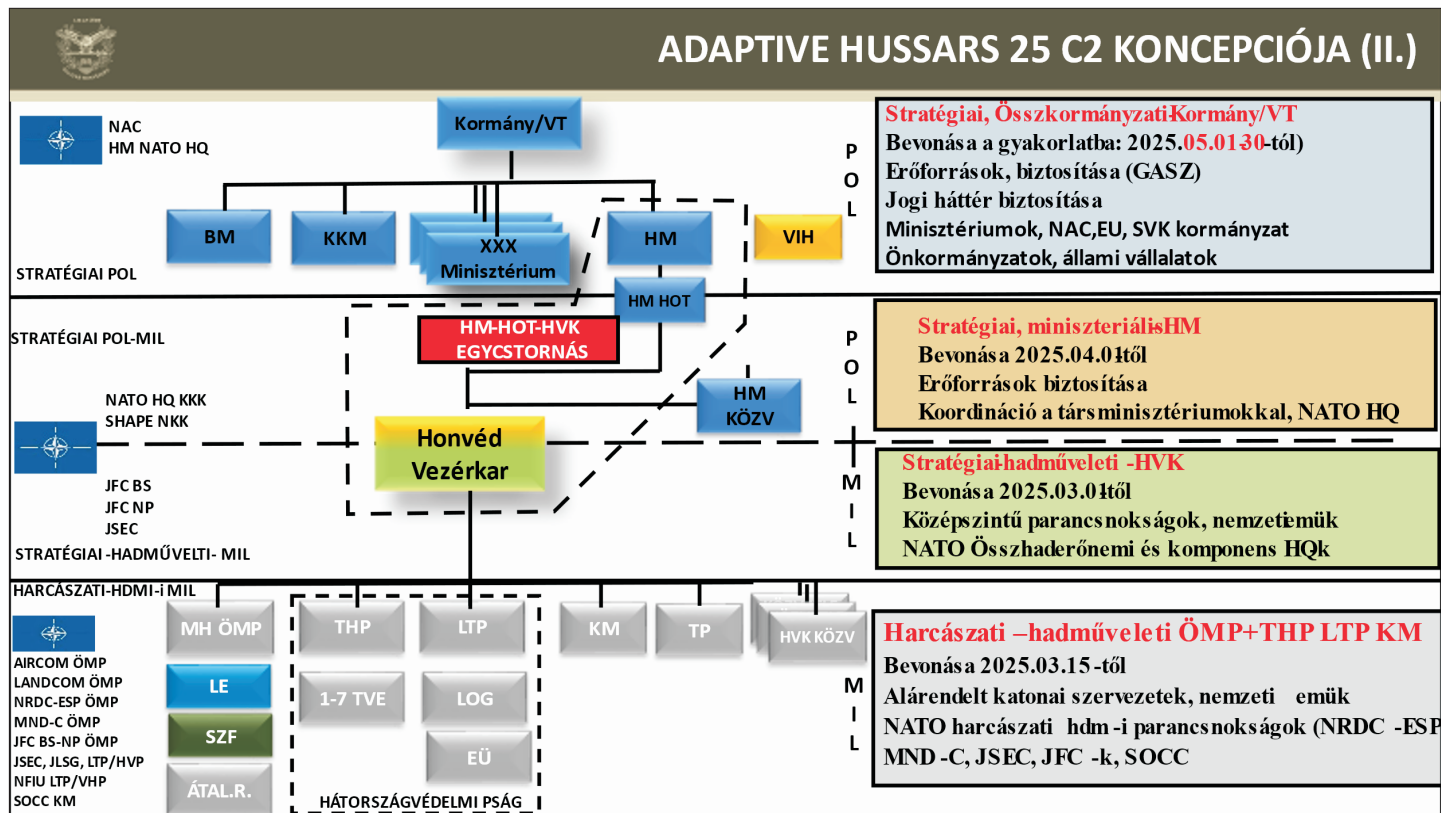
Az információáramlás kétirányú rendszert követett. Alulról felfelé helyzetépek, kérelmek, javaslatok és jelentések, fentről lefelé pedig direktívák, rendeletek, határozatok és politikai-stratégiai célkitűzések áramlottak. A politikai-katonai vezetés-irányítás lényege az volt, hogy a katonai helyzetképet le kellett fordítani a politikai döntéshozók számára érthető nyelvre, ugyanakkor a politikai akaratot és szándékot katonai tervekkel és parancsokkal kellett formálni. A gyakorlat igazolta, hogy ez a mechanizmus működőképes, bár a finomhangolás további fejlesztést igényel.

4. sz. ábra.

Vezetés-irányítási koncepció (1)

(Forrás: Honvéd Vezérkar)

5. sz. ábra.

Vezetés-irányítási koncepció (2)

(Forrás: Honvéd Vezérkar)

A vezetés-irányítási struktúrán belül a műveleti időrend (*battle rhythm*) biztosította a döntéshozási folyamatok strukturált, ciklikus rendjét. A vezérkari ciklus keretében a különböző döntési testületek és munkacsoportok meghatározott ütemezés szerint működtek, biztosítva a folyamatos információáramlást és a döntéshozási képességet.

A gyakorlat végrehajtásának első fázisában 14 napos műveleti ciklus működött. A második fázisában a felgyorsított műveleti tempó miatt 7 napos ciklusra váltott a rendszer, szimulálva, hogy a válság eszkalódásával hogyan kell dinamizálni a döntési folyamatot annak érdekében, hogy a műveleti környezet kihívásaira reagálva a kezdeményezés rendszerszinten megmaradjon. A felgyorsított reagálási tempó azonnali adaptációt követelt, és lényegesen nagyobb terhet rótt a törzsekre – itt mutatkozott meg igazán a „mission command” filozófia és az azon alapuló vezetés szükségessége.

Kiemelkedőnek mondható eredmény, hogy a katonai műveleti időrend és az összkormányzati döntési testületek (Miniszeri Döntési Testület, Védelmi Tanács, Nemzetbiztonsági Főtanácsadó Koordinációs és Döntési Testület) közötti szinkronizáció kimagaslóan jól működött. Az összkormányzati 7 napos döntési ciklushoz való igazodás a gyakorlat vezetési rendszertesztjének egyik legnagyobb sikere volt.

3.3. A végrehajtás főbb elemei

A végrehajtási fázis rendkívül dinamikus volt. Kiemelten magas létszámú állomány és haditechnikai eszköz került bevonásra és koordinált mozgatásra a gyakorlat során. A hat hét alatt a bevont szállító- és haditechnikai eszközök több mint 48 000 kilométert tettek meg, a helikopterek 563 repülési órát és 112 000 kilométert teljesítettek. A gyakorlat végrehajtásának időtartama alatt mintegy 900 000 adag ételt készítettek el és osztottak ki.

A műveleti tevékenységek között szárazföldi, légi, különleges, valamint kiber- és információs műveletek gyakorlása egyaránt szerepelt. Éleslövészetek, folyami átkelések, csoportos ejtőernyős ugrások és összefegyvernemi manőverek zajlottak az ország több pontján, a központi kiképzőbázisoktól a különböző helyőrségi gyakorlóterekig, nemzeti és nemzetközi környezetben. Figyelemre méltó feladat volt a kijelölt helyőrségek áttelepítésének gyakorlása, amikor egyidőben 43 katonai konvoj több mint 1200 járműve mozdult meg baleset és jelentős technikai meghibásodás nélkül.

A gyakorlat különös figyelmet fordított a befogadó nemzeti támogatás (*Reception, Staging, Onward Movement* – RSOM) képességeinek tesztelésére is. Ez a képesség kulcsfontosságú a NATO kollektív védelmi mechanizmusai szempontjából, hiszen háborús helyzetben Magyarország területén kellene biztosítani a szövetséges erők fogadását, átmeneti elhelyezését és tovább mozgatását. A drón- és drónellenes tevékenység kiemelt szerepet kapott, tükrözve az orosz–ukrán háborúból leszűrt tapasztalatokat.

3.4. NATO együttműködés és képességharmonizáció

A magyarországi székhelyű Headquarters Multinational Division – Centre (HQ MND-C) 2025 februárjában érte el a teljes műveleti képességet (FOC), ami jelentős mérföldkő a NATO integrált védelmi struktúrájában. Az ADHU 25 kiváló lehetőséget biztosított arra, hogy ez a parancsnokság gyakorolja a műveleti feladatok átvételét a nemzeti erőktől.

Más NATO-parancsnokságok is hatékonyan támogatták a gyakorlatot. Előre egyeztetett tervek alapján az AIRCOM AWACS és műhold-átrepülési adatokat, valamint úridőjárást, Sigonella pedig GLOBAL HAWK valós felderítő információkat szolgáltatott. Ugyancsak széles körben alkalmazásra került a Starlink műholdas infokommunikációs támogatás. A JFC Brunssum parancsnoka, Ingo Gerhartz vezér ezredes személyesen tájékozódott a gyakorlat előkészítettségéről és a NATO regionális terv Magyarországra eső részének végrehajthatóságáról. Megfigyelőcsoportot küldött a SHAPE és a NATO HQ Katonai Tanácsa is.

3.5. A tartalékos rendszer erőpróbája

A nagylétszámú tartalékos állomány behívása és integrálása a végrehajtás egyik legjelentősebb aspektusa volt. A gyakorlat során ellenőrizték a behívási folyamatokat, tesztelték az adminisztratív rendszerek működését és a mozgósítási készséget. Különösen innovatív elem volt, hogy pilót jelleggel a tartalékos katonák szakfelkészítést kaptak a legmodernebb haditechnikai eszközökön – a Lynx harcjárműveken, a PzH 2000 önjáró tarackokon és a Leopard 2 harckocsikon. Ez a megközelítés hosszú távon lehetővé teszi a tartalékos állomány felkészítését a legmodernebb harci-technikai platformok kezelésére.

3.6. A haderőfejlesztési program eredményei

Az ADHU 25 egyik fontos célja a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program eredményeinek gyakorlati ellenőrzése volt. A 2016 óta tartó modernizációs program keretében Magyarország jelentős beruházásokat hajtott végre a haderő korszerűsítésére, beleértve a szárazföldi erők fegyverzetének megújítását, a légierő fejlesztését és a kibervédelmi képességek kiépítését. A gyakorlat bebizonyította, hogy az új haditechnikai eszközök alegységkötelékben, összhaderőnemi környezetben hatékonyan alkalmazhatók, ugyanakkor a haderőt is hozzá kell formálni az új eszközökhöz.

A gyakorlat ezen felül igazolta, hogy a nagy hatótávolságú csapásmérő és felderítő rendszerek – amelyek beszerzése és kialakítása jelenleg is folyamatban van – jelentik a hadműveleti szintre lépés utolsó hiányzó technikai képességelemét.

4. A gyakorlat főbb tapasztalatai

Az ADHU 25 legfontosabb megállapítása az MH részéről az Ország Fegyveres Védelmi Terve végrehajthatóságának igazolása volt. A terv az Ország Összehangolt

Védelmi Tervével, a NATO regionális terveivel és a szomszédos országok védelmi terveivel megbízhatóan harmonizál. A tervrendszer alapvetően működőképes és megfelel a megvalósíthatóság, elfogadhatóság és megfelelőség hármaskritériumának mind nemzeti, mind nemzetközi szinten.

Ugyanakkor a gyakorlat számos fontos tapasztalatot is felszínre hozott, amelyek az alábbi területekre csoportosíthatók.

4.1. Műveleti és logisztikai konklúziók

Világossá vált, hogy ami nincs készleten a konfliktus kezdetén, azt nemzeti önerőből rendkívül nehéz beszerezni, amikor a helyzet már eszkalálódik. Különösen releváns ez a stratégiai hadianyag-készletezés, a fenntarthatóság, az utánpótlási lánc működtetése, valamint a modern eszközpark fenntartása szempontjából, de ide sorolható a hadszíntér-előkészítés területe is.

A horgonyesemények – azaz a tervezési mérföldkövek – időbeni kitolódása jelezte, hogy a központi döntéshozatal és a műveleti logika idődimenziói még nem tökéletesen összehangoltak. A politikai és a katonai döntéshozók jellemzően más időhorizontban gondolkodnak, más prioritásokat fogalmaznak meg, és a döntéshozási folyamatok eltérő sebességgel működnek. Ennek harmonizálása kiemelt fejlesztési feladat.

4.2. Jogi és szabályozási tapasztalatok

A különleges jogrendi keretek vizsgálata rámutatott arra, hogy a hibrid fenyegetésekre – amelyek a hagyományos háborús küszöb alatt, de a békeidős normarendszer felett mozognak – a jelenlegi jogi szabályozás nem biztosít teljes rugalmasságot. A jogi keretek fejlesztése szükséges ahhoz, hogy a döntéshozók az ilyen szűrkezónás helyzetekben is hatékonyan tudjanak reagálni.

Hasonlóképpen a drón- és kibervédelem, valamint a kritikus infrastruktúra védelme terén további jogi, szervezeti és működési kereteket kell kialakítani – különösen a civil rendszerekkel való hosszú távú integráció vonatkozásában.

4.3. Vezetési és szervezeti kultúra tapasztalatok

A gyakorlat egyik legfontosabb stratégiai tanulsága a szemléletváltás szükségessége volt. Nem elegendő új eszközöket beszerezni és modernizálni, az állomány gondolkodását is hozzá kell igazítani ahhoz a komplex környezethez, amelyben a haderő ma már működik. A 2015-ben megkezdett paradigmaváltás – amely a katonát, az egyént helyezte középpontba – a gyakorlat során egyértelműen éreztette hatását: a katonák hozzáállása, motivációja és tudásvágya számottevően javult az elmúlt évekhez képest.

Ehhez szorosan kapcsolódik a parancsnoki autonómia kérdése. Az ADHU 25 során a parancsnokok a korábbiaknál lényegesen nagyobb cselekvési szabadságot kaptak, ami természetesen nagyobb felelősséggel is járt. A mission command filozófia érvényesülése felé tett lépések egyértelműek, bár az új vezetési kultúra teljes

kiérlelése – különösen a hálózatközpontú műveleti szemlélet és a decentralizált döntéshozatal terén – még további erőfeszítéseket igényel.

Fontos tanulság ugyanakkor, hogy a szemléletváltás nem visszafordíthatatlan folyamat. A rendszer hamar visszacsúszhat az előző állapotába – a reformeredmények megőrzése legalább akkora erőfeszítést igényel, mint azok elérése.

5. Jövőbeli képességépítési irányok

Az ADHU 25 nem elszigetelt esemény volt, hanem egy folyamatos fejlesztési ciklus része. Az ADHU sorozat következő iterációi – az ADHU 26 és az ADHU 27 – tovább fogják emelni a haderő felkészültségi és együttműködési szintjét.

A technológiai fejlesztés terén a drónok, a digitalizált parancsnoki rendszerek és a mesterséges intelligencia alkalmazása egyre inkább a mindennapi működés szerves részévé válik. A gyakorlat tapasztalatai alapján a drón- és kibervédelmi képességek folyamatos fejlesztése, valamint a kritikus infrastruktúra védelme az elkövetkező évek kiemelt feladatai közé tartozik.

A haderő társadalmi beágyazottságának erősítése szintén stratégiai jelentőségű. A kadétképzésnek és a tartalékos rendszernek köszönhetően társadalmi szinten egyre többen ismerik fel a honvédelem jelentőségét. Ez a nyitottság erősíti a bizalmat, és hozzájárul a haderő társadalmi elfogadottságának növeléséhez, ami a nemzeti rezilienciát rendkívüli módon erősíti.

Mindezek mellett a rendszer legfontosabb eleme változatlanul az ember marad. A kiképzett katona. A technika csak annyit ér, amennyit a katonák ki tudnak belőle hozni. A jövő katonájának nyitottnak kell lennie az új technológiákra, de a szakmai felkészültség és a felelősségtudat továbbra is a hatékony haderő alapját képezik.

Összefoglalás

Az ADHU 25 egy előre megtervezett, korábbi gyakorlatok tapasztalatain alapuló, NATO- és összkormányzati keretekben végrehajtott összhaderőnemi védelmi gyakorlatként került előkészítésre és végrehajtásra a teljes haderő bevonásával. Igazolta a haderő felkészültségét, a képességfejlesztés eredményeit és az Ország Fegyveres Védelmi Tervének végrehajthatóságát, miközben számos fontos fejlesztési területet is feltárt.

A gyakorlat bebizonyította, hogy a haderőfejlesztés szilárd harcászati alapokon áll, a műveleti vezetési rendszer és a kialakított szervezeti struktúra erre támaszkodva biztosítja a hadműveleti szintre lépés feltételeit. A tapasztaltfeldolgozás eredményei a szervezeti, jogi, technikai és kulturális fejlesztési irányokat egyaránt kijelölték, amelyek végrehajtása az ADHU sorozat következő iterációiban kap majd teret.

Megállapítást nyert, hogy amennyiben a tapasztaltfeldolgozás nem egy minőségi, intézményesített MEGFIGYELÉS – ELEMZÉS – MÓDOSÍTÁS – BEÉPÍTÉS folyamat alapján kerül végrehajtásra, az rendszerszinten akadályozhatja az adaptációt. A tapasztalatok valódi értéke nem a rögzítésükben, hanem a szervezeti tanulásba való tényleges beépítésükben rejlik.

A Magyar Honvédség napjaink dinamikusan változó biztonsági környezetében folytatja adaptációs tevékenységét, amelynek egy jelentős köztes mérőpontja volt az ADHU 25, de koránt sem a végcélja. A tapasztalatok beépítésével tovább erősítjük Hazánk fegyveres védelmi képességét, elsődlegesen az elrettentés, de annak sikertelensége esetén a védelmi harc megvívására, a lakosság élet és vagyonbiztonságának, valamint az ország területi integritásának megőrzése érdekében.

A Magyar Honvédség személyi állománya rendszerszinten tett tanúbizonyságot elhivatottságáról, szakmai, fizikai és pszichikai felkészültségéről, állóképességéről. A hat hét időtartamú végrehajtási fázis próbára tett embert, technikát és rendszert egyaránt. Az állomány fegyelmének, kiképzettségének, elkötelezettségének valamint a társadalom támogatásának egysége biztosította a gyakorlat sikerét.

FELHASZNÁLT FORRÁSOK

- Defence.hu: General Gábor Böröndi: Exercise Adaptive Hussars 2025 is Starting. 2025. szeptember 1.
URL: <https://defence.hu/news/general-gabor-borondi-exercise-adaptive-hussars-2025-is-starting.html>
Online: 2026. 03. 09.
- Defence.hu: Country Defence Exercise Adaptive Hussars 2025 Shows Guarantee of Security of Hungarian People. 2025. október 2.
URL: <https://defence.hu/news/country-defence-exercise-adaptive-hussars-2025-shows-guarantee-of-security-of-hungarian-people.html> Online: 2026. 03. 09.
- Defence.hu: Exercise Adaptive Hussars 2025: Focus on Defence. 2025. október 14.
URL: <https://defence.hu/news/exercise-adaptive-hussars-2025-focus-on-defence.html>
Online: 2026. 03. 09.
- Defence.hu: Country Defence Exercise Adaptive Hussars 2025 Ends with Success. 2025. november 3.
URL: <https://defence.hu/news/country-defence-exercise-adaptive-hussars-2025-ends-with-success.html> Online: 2026. 03. 09.
- Defence.hu: Adaptive Hussars 2025 and Defence Plans in Focus. 2025. december 11.
URL: <https://defence.hu/news/adaptive-hussars-2025-and-defence-plans-in-focus.html>
Online: 2026. 03. 09.
- NATO: Hungary hosts its largest military exercise. Photo Gallery. 2025.
URL: <https://www.nato.int/en/multimedia/multimedia/photos/2025/09/24/hungary-hosts-its-largest-military-exercise> Online: 2026. 03. 09.
- Hungary Today: Adaptive Hussars 2025: Largest Military Exercise Starts. 2025. szeptember 1.
URL: <https://hungarytoday.hu/adaptive-hussars-2025-largest-military-exercise-starts/>
Online: 2026. 03. 09.
- Hungarian Conservative: Hungary's Army Proves Strength and Readiness in Historic Adaptive Hussars Exercise. 2025. október 31.
URL: <https://www.hungarianconservative.com/articles/current/hungary-army-adaptive-hussars-exercise-concluded/> Online: 2026. 03. 09.
- Militär Aktuell: Hungary: Large-scale exercise Adaptive Hussars 2025 is over. 2025. november 8.
URL: <https://militaeraktuell.at/en/hungary-large-scale-exercise-adaptive-hussars-2025-successfully-completed/> Online: 2026. 03. 09.